

Valsts zemes
dienests

PĀRSKATS

par valsts budžeta līdzekļiem veiktajiem zemes kadastrālās
uzmērīšanas darbiem 2025. gadā

VZD 2025

Saturs

1. PAR SARAĶSTĀ IEKĻAUTO ZEMES VIENĪBU IZMAIŅĀM	4
2. ZEMES LIETOTĀJU ATSAUCĪBA ZEMES KADASTRĀLAJAI UZMĒRĪŠANAI PAR VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻIEM.....	5
3. INFORMĀCIJA PAR ZEMES VIENĪBU IEKĻAUŠANAS, IZSLĒGŠANAS VAI ATTEIKUMU IEKĻAUT ZEMES VIENĪBAS SARAĶSTĀ IEMESLIEM.....	8
4. INFORMĀCIJA PAR ZEMES KADASTRĀLĀS UZMĒRĪŠANAS PAR VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻIEM GAITU UN IZLIETOTAJIEM FINANŠU LĪDZEKĻIEM.....	13

Atjaunojot neatkarīgās Latvijas tiesību sistēmu, likumdevējam, ievērojot tiesiskas valsts principus, bija pienākums veikt pasākumus, lai iespēju robežās izlīdzinātu iepriekšējā režīma nodarītos zaudējumus un atjaunotu taisnīgumu. Zemes vienību robežu uzmērīšana par valsts budžeta līdzekļiem ir viens no Latvijas valsts pienākumiem, kuru tā uzņēmas, lai iespēju robežās izlīdzinātu iepriekšējā režīma nodarītos zaudējumus un atjaunotu taisnīgumu noteiktam personu lokam noteiktā kārtībā un tikai noteiktajos gadījumos piešķirtu valsts budžeta līdzekļus zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu veikšanai¹. Sākoties zemes reformai un līdz pat 2005.gada 31.decembrim par valsts budžeta līdzekļiem veicamie zemes kadastrālās uzmērīšanas darbi un to organizēšana bija uzticēta Valsts zemes dienestam (turpmāk – Dienests). Ar 2006.gadu šī valsts funkcija tika deleģēta izveidotajai valsts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Latvijas Valsts mērnieks", savukārt pamatojoties uz LR Saeimas 2011.gada 22.septembrī pieņemtajiem likumiem "Grozījumi likumā "Par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos"" un "Grozījumi likumā "Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās"", no 2012.gada 1.janvāra par valsts budžeta līdzekļiem veicamās zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu organizēšana tika noteikta Dienesta kompetencē, attiecīgi, kadastrālās uzmērīšanas darbu veikšana - zemes kadastrālajā uzmērīšanā sertificētajām personām.

Saskaņā ar likuma "Par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos" 22.panta pirmajā daļā² un likuma "Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 18.panta pirmajā daļā³ noteikto, zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem veic bijušajiem zemes īpašniekiem, kuriem 1940.gada 21.jūlijā piederēja zemes īpašums Latvijas Republikā (turpmāk – bijušais īpašnieks), un viņus pārdzīvojušiem laulātajiem, bērniem un mazbērniem, politiski represētajiem un 1.grupas invalīdiem (turpmāk – zemes lietotāji) gadījumos, ja zemes uzmērīšana saistīta ar zemes īpašuma tiesību atjaunošanu vai zemes īpašuma kompensēšanu ar līdzvērtīgu zemi. Attiecīgi, kārtība un secība, kādā izskatāmi iesniegumi un tiek veikta zemes kadastrālā uzmērīšana par valsts budžeta līdzekļiem noteikta Ministru kabineta 2012.gada 17.janvāra noteikumos Nr.60 "Kārtība, kādā veic zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem" (turpmāk – Noteikumi Nr.60).

2024.gada 17.maijā stājās spēkā Ministru kabineta 2024.gada 14.maija noteikumi Nr.293 "Grozījumi Ministru kabineta 2012.gada 17.janvāra noteikumos Nr.60 "Kārtība, kādā veic zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem". To mērķis bija paātrināt par valsts budžeta līdzekļiem uzmērāmās zemes sarakstā⁴ (turpmāk – Saraksts) iekļauto zemes vienību kadastrālās uzmērīšanas pabeigšanu, pilnveidot procesa realizāciju un risinātu praktiskas problēmas, kas radušās, piemēram, gadījumos, kad Dienestam nav zināma zemes lietotāja vai to mantinieka adrese, zemes koplietošanas gadījumos, kad kāds no koplietotajiem

¹ "Zemes reforma – atslēga uz īpašumu" 1990. – 2012., Dienests, 2012., Jelgavas Tipogrāfija SIA

² Kārtību un secību, kādā izskatāmi pieteikumi un tiek veikta zemes kadastrālā uzmērīšana par valsts budžeta līdzekļiem, ja tā saistīta ar zemes īpašuma tiesību atjaunošanu vai zemes īpašuma kompensēšanu ar līdzvērtīgu zemi bijušajiem zemes īpašniekiem, kuriem 1940.gada 21.jūlijā piederēja zemes īpašums Latvijas Republikā, un viņus pārdzīvojušiem laulātajiem, bērniem un mazbērniem, politiski represētajiem un 1.grupas invalīdiem, nosaka Ministru kabinets. Zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem, ja tā saistīta ar zemes īpašuma tiesību atjaunošanu vai zemes īpašuma kompensēšanu ar līdzvērtīgu zemi, veic tikai tajā administratīvajā teritorijā, kurā bijušie zemes īpašumi atrodas.

³ Kārtību un secību, kādā izskatāmi pieteikumi un tiek veikta zemes kadastrālā uzmērīšana par valsts budžeta līdzekļiem, ja tā saistīta ar zemes īpašuma tiesību atjaunošanu vai zemes īpašuma kompensēšanu ar līdzvērtīgu zemi bijušajiem zemes īpašniekiem, kuriem 1940.gada 21.jūlijā piederēja zemes īpašums Latvijas Republikā, un viņus pārdzīvojušiem laulātajiem, bērniem un mazbērniem, politiski represētajiem un 1.grupas invalīdiem, nosaka Ministru kabinets. Zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem, ja tā saistīta ar zemes īpašuma tiesību atjaunošanu vai zemes īpašuma kompensēšanu ar līdzvērtīgu zemi, veic tikai tajā administratīvajā teritorijā, kurā bijušie zemes īpašumi atrodas.

⁴ Sarakstu atbilstoši administratīvo teritoriju iedalījumam uz 2009.gada 30.jūniju (1.pielikums) uztur Dienests. Informāciju par administratīvo teritoriju iedalījuma uz 2009.gada 30.jūniju sasaisti ar aktuālo administratīvo teritoriju iedalījumu publicē Dienesta tīmekļvietnē (www.vzd.gov.lv). Noteikumu Nr.60 redakcija, kas bija spēkā līdz 2024.gada 16.maijam).

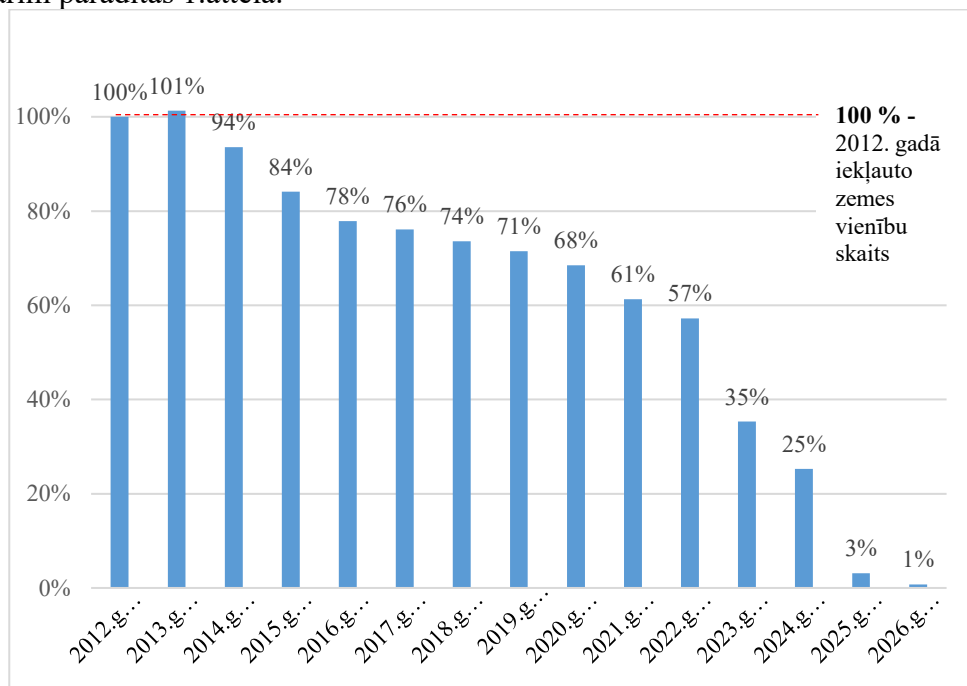
nevēlas iesaistīties zemes kadastrālās uzmērīšanas darbos. Pamatojoties uz izmaiņām zemes kadastrālās uzmērīšanas par valsts budžeta līdzekļiem kārtībā, Sarakstā zemes vienības skaits 2024.gadā no 1641 zemes vienībām samazinājās līdz 201 zemes vienībai 2025.gada sākumā. Ar detalizētāku zemes vienību skaita samazināšanās iemeslu aprakstu var iepazīties Dienesta pārskatā "Pārskats par valsts budžeta līdzekļiem veiktajiem zemes kadastrālās uzmērīšanas darbiem 2024.gadā"⁵

1. PAR SARAKSTĀ IEKĻAUTO ZEMES VIENĪBU IZMAIŅĀM

Atbilstoši Noteikumi Nr.60 4.punktam⁶ un 27.punktam⁷ Dienestam noteikta Saraksta uzturēšana un tajā iekļauto zemes vienību zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu secīga organizēšana.

2025.gada 8.janvārī Sarakstā bija iekļauta 201 zemes vienība, attiecīgi 2025.gada laikā no Saraksta izslēgtas 176 zemes vienības, bet iekļautas 23 zemes vienības. Tādējādi 2026.gada 8.janvārī Sarakstā iekļauto zemes vienību skaits samazinājies līdz 48 zemes vienībai.

Kopā laika periodā no 2012.gada 1.februāra (datums, kad Dienests pārņēma zemes kadastrālās uzmērīšanas par valsts budžeta līdzekļiem darbu organizēšanu no sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Latvijas Valsts mērnieks") līdz 2026.gada 8.janvārim zemes vienību skaits Sarakstā ir samazinājies par 6443 zemes vienībām jeb 99 % procentiem. Tādējādi zemes kadastrālās uzmērīšana par valsts budžeta līdzekļiem tuvojas noslēgumam un 2026.gadā atlikušajām Sarakstā iekļautajām zemes vienībām būs organizējama uzmērīšana. Attiecīgi, zemes vienību skaita procentuālās izmaiņas pa gadiem no 2012.gada 1.februāra līdz 2026.gada 8.janvārim parādītas 1.attēlā.

1.att. Katra gada sākumā Sarakstā iekļauto zemes vienību skaita procentuālās izmaiņas attiecībā pret 2012.gada janvāri

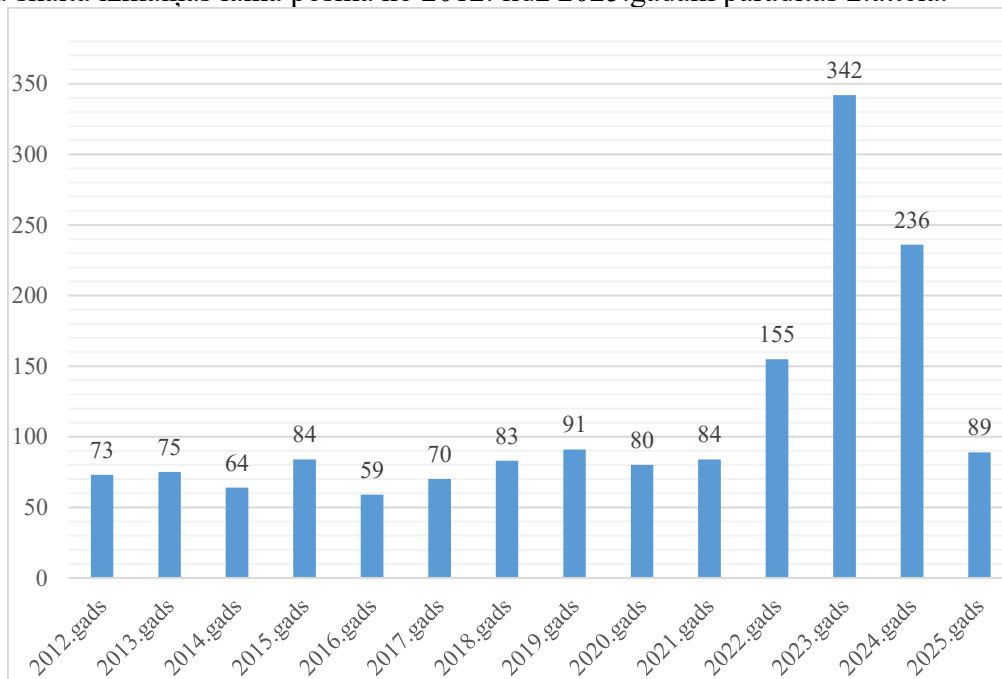
⁵ Informācija pieejama Dienesta sagatavotā dokumenta "Pārskats par valsts budžeta līdzekļiem veiktajiem zemes kadastrālās uzmērīšanas darbiem 2024.gadā" 6-7.lpp. Pārskati par zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem | Valsts zemes dienests

⁶ Sarakstu atbilstoši administratīvo teritoriju iedalījumam uz 2009.gada 30.jūniju (1.pielikums) uztur Dienests. Informāciju par administratīvo teritoriju iedalījuma uz 2009.gada 30.jūniju sasaistī ar aktuālo administratīvo teritoriju iedalījumu publicē Latvijas Atvērto datu portālā (www.data.gov.lv).

⁷ Zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem saskaņā ar Sarakstā noteikto secību organizē Dienests.

No Saraksta 2025.gada izslēgtajām 176 zemes vienībām 86 zemes vienības jeb 49 % izslēgtas sakarā ar to, ka zemes lietotāji kadastrālo uzmērīšanu bija veikuši par saviem finanšu līdzekļiem vai bija zaudējuši tiesības veikt zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem, vai neiesniedza pieprasītos radniecību apliecinājošos dokumentus ar bijušo īpašnieku vai zemes lietotāju, vai zemes lietotāja mantinieki neveica Noteikumu Nr.60 13.punktā⁸ noteiktās darbības. Detalizētāka informācija par zemes vienību iekļaušanas un izslēgšanas iemesliem Sarakstā izklāstīta šī pārskata 4.sadaļā.

2024.gadā 89 zemes vienībām jeb 51 % no kopējā Sarakstā esošo zemes vienību skaita veikta zemes kadastrālā uzmērīšana par valsts budžeta līdzekļiem, kas salīdzinājumā ar 2024.gadu ir par 147 zemes vienībām mazāk. Par valsts budžeta līdzekļiem uzmērīto zemes vienību skaita izmaiņas laika posmā no 2012. līdz 2025.gadam parādītas 2.attēlā.

2.att. Par valsts budžeta līdzekļiem uzmērīto zemes vienību skaits laika posmā no 2012. līdz 2025.gadam

Par valsts budžeta līdzekļiem uzmērīto zemes vienību skaita samazinājumu 2025.gadā galvenokārt ietekmēja zemā zemes lietotāju atsaucība, it īpaši gadījumā, ja zeme atrodas koplietojumā un kādam no zemes koplietotājiem zeme nav uzmērāma par valsts budžeta līdzekļiem, kā rezultātā tam sedzamas izmaksas par kadastrālo uzmērīšanu atbilstoši tiem īpašuma tiesību atjaunošanai piešķirtajai domājamai daļai.

2. ZEMES LIETOTĀJU ATSAUCĪBA ZEMES KADASTRĀLAJAI UZMĒRĪŠANAI PAR VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻIEM

Zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu veikšana nav iespējama bez zemes lietotāju aktīvas līdzdalības. Lai to nodrošinātu, Dienests, saskaņā ar Noteikumu Nr.60 29.1.apakšpunktu⁹ pēc valsts budžeta līdzekļu piešķiršanas nosūta zemes lietotājam paziņojumu

⁸ Ja zemes lietotājs, kura zemes vienība iekļauta Sarakstā, ir miris, mantinieks, kurš atbilst šo noteikumu 1.punktā minētajiem nosacījumiem, iesniedz Dienestā mantojumu apliecinājošu dokumentu un iesniegumu ar lūgumu turpināt zemes vienības kadastrālo uzmērīšanu, kā arī ierosina datu aktualizāciju Kadastra informācijas sistēmā par zemes lietotāju. Ja dati par zemes lietotāju ir aktualizēti Kadastra informācijas sistēmā, zemi uzmēra, nemainot zemes kadastrālās uzmērīšanas secību Sarakstā.

⁹ Pirms zemes kadastrālās uzmērīšanas Dienests nosūta zemes lietotājam paziņojumu un tam pievienotu apliecinājuma veidlapu, kurā ietverts lūgums Kadastra informācijas sistēmā veikt datu aktualizāciju uzmērīamai zemes vienībai. Paziņojumu nosūta uz oficiālo elektronisko adresi vai, ja zemes lietotājam nav aktivizēts oficiālās

par valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu zemes kadastrālajai uzmērīšanai (turpmāk – paziņojums) un tam pievienotu apliecinājumu par zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu izpildi (turpmāk – apliecinājums). Paziņojumu un apliecinājumu nosūta uz oficiālo elektronisko adresi vai, ja zemes lietotājam nav aktivizēts oficiālās elektroniskās adreses konts, uz iesniegumā norādīto elektroniskā pasta adresi, vai pa pastu ierakstītā vēstulē uz zemes lietotāja deklarēto dzīvesvietas adresi.

Gadījumā, ja Dienestam nav zināma zemes lietotāja oficiālā elektroniskā pasta adrese, nav zināma deklarētā dzīvesvietas adrese vai iesniegumā nav bijusi norādīta elektroniskā pasta adrese, tad Dienests, atbilstoši Noteikumu Nr.60 29.2.apakšpunktam¹⁰, publicē paziņojumu par budžeta līdzekļu piešķiršanu oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Atbilstoši Noteikumu Nr.60 30.punktam¹¹ pēc paziņojuma saņemšanas zemes lietotājiem ir pienākums 45 kalendāra dienu laikā iesniegt Dienestā aizpildītu un parakstītu apliecinājumu vai iesniegumu ar lūgumu pagarināt apliecinājuma iesniegšanas termiņu, savukārt, ja zemes lietotājam tika paziņots par budžeta līdzekļu piešķiršanu oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis", tad apliecinājumu vai iesniegumu Dienestā zemes lietotājam jāiesniedz 90 kalendāra dienu laikā.

2025.gadā uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem bija paredzēts veikt 167 zemes vienībām, no tām 14 zemes vienībām uzmērīšanas darbi bija uzsākti 2024.gadā un par 13 zemes vienībām apliecinājumi jau bija saņemti 2024.gadā beigās.

Attiecīgi 2025.gadā Dienests paziņoja par budžeta līdzekļu piešķiršanu 141 zemes lietotājam par 135 zemes vienību uzmērīšanu, nosūtot 135 apliecinājuma veidlapas. Savukārt ievērojot Noteikumu Nr.60 29.2.apakšpunktu, oficiālajā izdevumā "Latvijas vēstnesis" 2025.gadā tika nopublicēti 2 paziņojumi par valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu 6 zemes vienībām.

Zemes lietotāju parakstītie apliecinājumi Dienestā saņemti par 73 zemes vienībām no 82 zemes lietotājiem. Par 15 zemes vienībām 9 zemes lietotāji iesniedza iesniegums par apliecinājuma iesniegšanas termiņa pagarināšanu, par 2 zemes vienībām no 2 zemes lietotājiem tika saņemts iesniegums ar lūgumu izslēgt tās no Saraksta.

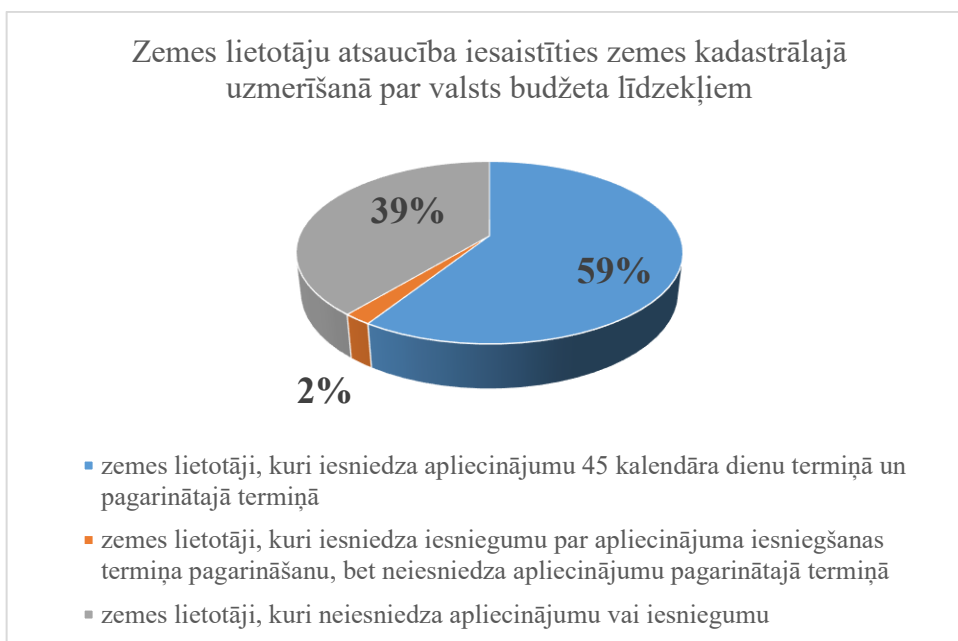
Pēc iesnieguma ar lūgumu pagarināt apliecinājuma iesniegšanas termiņu par 7 zemes vienībām no 6 zemes lietotājiem tika saņemti apliecinājumi un par 2 zemes vienībām no 2 zemes lietotājiem iesniegumi izslēgt zemes vienības no Saraksta.

Kopumā apliecinājumus (gan 45 kalendāra dienu, gan pagarinātajā apliecinājuma iesniegšanas termiņā) Dienestā iesniedza 59 % no zemes lietotājiem, kam tika nosūtīti paziņojumi. Informācija par zemes lietotāju atsaucību 2025.gadā parādīta 3.attēlā.

elektroniskās adreses konts, uz iesniegumā norādīto elektroniskā pasta adresi, vai pa pastu ierakstītā vēstulē uz zemes lietotāja deklarēto dzīvesvietas adresi;

¹⁰ zemes lietotājiem, kuriem nav aktivizēts oficiālās elektroniskās adreses konts, nav iesniegumā norādīta elektroniskā pasta adrese un nav zināma deklarētā dzīvesvietas adrese, publicē paziņojumu oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Paziņojumā norāda zemes vienības kadastra apzīmējumu, adresi vai īpašuma nosaukumu, ja tādi ir, un zemes lietotāja vārdu un uzvārdu.

¹¹ Zemes lietotājs Dienestā iesniedz parakstītu apliecinājumu par zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu izpildi vai rakstisku lūgumu pagarināt tā iesniegšanas termiņu, norādot pagarinājuma iemeslu (tai skaitā tiesvedības numuru, ja pagarinājuma iemels ir ierosināta tiesvedība) un datumu, līdz kuram lūdz pagarināt apliecinājuma iesniegšanas termiņu: 45 kalendāra dienu laikā pēc paziņojuma saņemšanas; 90 kalendāra dienu laikā pēc paziņojuma publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" šo noteikumu 29.2. apakšpunktā minētajā gadījumā.

3.att. Apliecinājumu vai iesniegumu iesniegušo zemes lietotāju procentuālais sadalījums 2025.gadā

Salīdzinot zemes lietotāju atsaucību 2024.gadā¹² un 2025.gadā, secināms, ka 2025.gadā joprojām zemes lietotāju atsaucības tendence saglabājas zema. Atzīmējams, ka paziņošana par valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu ar publikāciju oficiālajā izdevumā "Latvijas vēstnesis" zemes lietotājiem, kuru saziņas adrese Dienestam nebija zināma, beidzās bez rezultāta tāpat kā 2024.gadā.

2025.gadā bija uzmērāms liels skaits koplietošanā esošu zemes vienību, kuru uzmērīšana vienam vai vairākiem lietotājiem par valsts budžeta līdzekļiem nebija veicama. Tāpat 2025.gadā bija uzmērāmas zemes vienības, kuru faktiskā platība pārsniedza par valsts budžeta līdzekļiem uzmērāmo zemes platību, un saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.60 7. un 8. punktu zemes lietotājam ir pienākums segt izmaksas, kas saistītas ar mērnieka zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu izdevumiem un darbu apmaksu par zemes platību, kas pārsniedz par valsts budžeta līdzekļiem uzmērāmo zemes platību.

Šādos gadījumos Dienests vienlaikus ar apliecinājumu nosūtīja zemes koplietošanai iesnieguma – piekrišanas veidlapu (turpmāk – piekrišana) par Noteikumu Nr.60 7., 8., 9. un 11.punktā minēto darbu izmaksu segšanu atbilstoši Noteikumu Nr.60 31.¹ un 31.² apakšpunktam. Ja neviens zemes koplietošājs nepiekrita attiecīgo zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu veikšanai un neiesniedza apliecinājumu vai piekrišanu, Dienests zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem neveica un zemes vienība no Saraksta tika izslēgta.

Attiecīgi 99 zemes vienībām kopā ar apliecinājumu tika nosūtītas piekrišanas, un par 52 zemes vienībām Dienests saņēma piekrišanas.

Atbilstoši Noteikumu Nr.60 26.⁵ punktam¹³ Dienests ar 2025.gada 14.maija publikāciju Nr.2025/91.DA14 "Paziņojums Pieprasījums par dokumentu, kas apliecina radniecību ar bijušo

¹² Informācija pieejama "Pārskats par valsts budžeta līdzekļiem veiktajiem zemes kadastrālās uzmērīšanas darbiem 2023.gadā" 9-11.lpp. Pārskati par zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem | Valsts zemes dienests

¹³ Ja zemes lietotājam nav aktivizēts oficiālās elektroniskās adreses konts, Dienestam nav zināma viņa elektroniskā pasta adrese vai deklarētā dzīvesvietas adrese, Dienests publicē oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" pieprasījumu par dokumentu iesniegšanu Dienestā, kas apliecina īpašuma tiesības un radniecību ar bijušo zemes īpašnieku, kuram 1940.gada 21.jūlijā piederēja zemes īpašums Latvijas Republikā. Pieprasījumā norāda zemes vienības kadastra apzīmējumu, adresi un nekustamā īpašuma nosaukumu, ja tādi ir, zemes lietotāja vārdu, uzvārdu un pieprasītā dokumenta nosaukumu. Zemes lietotājam ir pienākums sešu mēnešu laikā pēc Dienesta pieprasījuma

zemes īpašnieku, kuram 1940.gada 21.jūlijā piederēja zemes īpašums Latvijas Republikā, iesniegšanu Valsts zemes dienestā" oficiālajā izdevumā "Latvijas vēstnesis" aicināja 1 zemes vienības 1 zemes lietotāju vai to mantinieku 6 mēnešu laikā no Dienesta pieprasījuma oficiālajā izdevumā "Latvijas vēstnesis" iesniegt Dienestā dokumentus, kas apliecina īpašuma tiesības un radniecību ar bijušo zemes īpašnieku vai informēt Dienestu par ierosinātu tiesvedību. Zemes lietotājs uz publikāciju neatsaucās un Dienests zemes vienību no Saraksta izslēdza.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.60 26.²punktu¹⁴ Dienests ar 2025.gada 4.augusta publikāciju Nr.2025/147.DA25 "Paziņojums par sarakstā zemes kadastrālajai uzmērīšanai par valsts budžeta līdzekļiem iekļautajām zemes vienībām un to lietotājiem, par kurām mantinieks nav iesniedzis Valsts zemes dienestā mantojumu apliecināšanu dokumentu un iesniegumu ar lūgumu turpināt zemes vienības kadastrālo uzmērīšanu, kā arī nav ierosinājis datu aktualizāciju Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā par zemes lietotāju" aicināja 22 zemes vienību 23 zemes lietotājus vai to mantiniekus 90 kalendāro dienu laikā no publikācijas dienas, iesniegt Dienestā mantojumu apliecināšanu dokumentu un iesniegumu ar lūgumu turpināt zemes kadastrālo uzmērīšanu, kā arī ierosināt datu aktualizāciju Kadastra informācijas sistēmā par zemes lietotāju vai iesniegumu ar lūgumu pagarināt mantojuma apliecināšanu dokumenta iesniegšanu, kā arī datu aktualizācijas ierosināšanu Kadastra informācijas sistēmā par zemes lietotāju termiņu, kas ir ne vēlāks kā divi gadi. No 23 zemes lietotājiem uz publikāciju atsaucās 5 zemes lietotāji par 6 zemes vienībām, iesniedzot Dienestā iesniegumus.

3. INFORMĀCIJA PAR ZEMES VIENĪBU IEKĻAUŠANAS, IZSLĒGŠANAS VAI ATTEIKUMU IEKĻAUT ZEMES VIENĪBAS SARAKSTĀ IEMESLIEM

Saskaņā ar likuma "Par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos" 22.panta otro daļu un likuma "Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 18.panta trešo daļu Dienesta kompetencē ietilpst lēmumu pieņemšana par zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem.

Lēmumus par zemes vienības iekļaušanu Sarakstā Dienesta amatpersona pieņem, pamatojoties uz zemes lietotāja iesniegumu par zemes vienības iekļaušanu Sarakstā, ja atbilstoši normatīvajiem aktiem zemes reformas jomā zemes lietotājam ir atzītas īpašuma atjaunošanas tiesības ar attiecīgu pilsētas zemes komisijas lēmumu, iesniegums iesniegts mēneša laikā pēc lēmuma pieņemšanas un zemes lietotājs atbilst personu lokam, kam zemes kadastrālā uzmērīšana veicama par valsts budžeta līdzekļiem. Tāpat zemes vienību Sarakstā iekļauj, ja atbilstoši Kadastra informācijas sistēmas datiem tiek konstatēts, ka zemes lietotājam īpašuma tiesību atjaunošanai piešķirtas vairākas par valsts budžeta līdzekļiem uzmērāmas zemes vienības vai veikta īpašuma tiesību atjaunošanai piešķirtās zemes vienības sadale, kā arī gadījumā, ja tiek atcelts iepriekš pieņemtais lēmums par zemes vienības izslēgšanu no Saraksta vai atcelts lēmums par atteikumu iekļaut zemes vienību Sarakstā.

2025.gadā 5 zemes vienības bija iekļautas Sarakstā pamatojoties uz zemes lietotāju iesniegumiem par zemes vienības iekļaušanu Sarakstā. Pārskatot Saraksta un Kadastra informācijas sistēmas datus, tika konstatēts, ka zemes lietotājam īpašuma tiesību atjaunošanai piešķirtas vairākas par valsts budžeta līdzekļiem uzmērāmas zemes vienības un Sarakstā iekļautas 8 zemes vienības. Pamatojoties uz zemes lietotāju ierosinājumiem, pārskatītajiem un

publicēšanas dienas iesniegt Dienestā pieprasītos dokumentus vai iesniegumu ar lūgumu pagarināt to iesniegšanas termiņu, ja ir ierosināta tiesvedība par radniecības konstatēšanu ar bijušo zemes īpašnieku, kuram 1940.gada 21.jūlijā piederēja zemes īpašums Latvijas Republikā, norādot tiesvedības lietas numuru, un mēneša laikā pēc tiesas nolēmuma spēkā stāšanās dienas iesniegt to Dienestā.

¹⁴ Dienests katru gadu 1.augustā iesniedz oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" oficiālu paziņojumu par Sarakstā iekļautajām zemes vienībām un to lietotājiem, par kurām mantinieks nav iesniedzis šo noteikumu 13. punktā minētos dokumentus, un uzaicina mantinieku 90 kalendāra dienu laikā iesniegt Dienestā mantojumu apliecināšanu dokumentu un iesniegumu ar lūgumu turpināt zemes kadastrālo uzmērīšanu, kā arī ierosināt datu aktualizāciju Kadastra informācijas sistēmā par zemes lietotāju.

atceltajiem Dienesta amatpersonas (Mērniecības un zemes pārvaldības veicināšanas departamenta direktores) pieņemtajiem lēmumiem par zemes vienības izslēgšanu no Saraksta vai atteikumu iekļaut zemes vienību Sarakstā, tajā atpakaļ iekļautas 10 zemes vienības. Kopumā 2025.gadā Sarakstā bija iekļautas 23 zemes vienības.

Lai nodrošinātu, ka Sarakstā ir iekļautas tikai tās zemes vienības, kuru lietotājiem ir tiesības zemi kadastrāli uzmērīt par valsts budžeta līdzekļiem, ka arī mazinātu administratīvo slogu un izmaksas, zemes vienību izslēgšana no Saraksta veicama gan pieņemot administratīvo aktu, gan veicot faktisko rīcību, tas ir, Dienestam attiecīgo informāciju par zemes vienības izslēgšanu fiksējot ikmēneša sagatavojamajos aktos par Saraksta datu aktualizāciju.

Iestājoties Noteikumu Nr.60 26.3.,¹⁵ 26.4.,¹⁶ 26.7.apakšpunkta¹⁷ un 34.punktā¹⁸ noteiktajiem gadījumiem, zemes vienības no Saraksta tiek izslēgtas Dienesta amatpersonai, šajā gadījumā - Mērniecības un zemes pārvaldības veicināšanas departamenta direktorei pieņemot administratīvo aktu - lēmumu par zemes vienības izslēgšanu no Saraksta.

2025.gadā, pieņemot 48 administratīvos aktus, no Saraksta izslēgtas 59 zemes vienības, tai skaitā:

- 7 zemes vienības – jo zemes lietotājs neatbilda to personu lokam, kam zemes kadastrālā uzmērīšana veicama par valsts budžeta līdzekļiem;
- 51 zemes vienība – jo zemes lietotājs Noteikumu Nr.60 30.1.punktā¹⁹ noteiktajā 45 kalendāro dienu termiņā nebija iesniedzis parakstītu apliecinājumu vai iesniegumu ar lūgumu pagarināt tā iesniegšanas termiņu;
- 1 zemes vienība – sakarā ar zemes lietotāja bezdarbību zemes kadastrālās uzmērīšanas par valsts budžeta līdzekļiem darbu laikā.

¹⁵ ja saskaņā ar zemes reformas jomu regulējošajiem normatīvajiem aktiem zemes lietotājam (visiem koplietotājiem) nav tiesību uz zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem;

¹⁶ ja neviens no zemes lietotājiem šo noteikumu 30. vai 30.1.punktā minētajā termiņā vai pagarinātajā iesniegšanas termiņā nav iesniedzis Dienestā parakstītu apliecinājumu par zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu izpildi (2.pielikums)

¹⁷ vienlaikus ar atteikumu veikt zemes kadastrālo uzmērīšanu saskaņā ar šo noteikumu 34.punktu;

¹⁸ Dienesta amatpersona pieņem lēmumu par atteikumu veikt zemes kadastrālo uzmērīšanu, ja triju mēnešu laikā pēc darba pārtraukšanas akta sagatavošanas un Dienesta aicinājuma saņemšanas turpināt zemes kadastrālās uzmērīšanas darbus zemes lietotājs: bez attaisnojoša iemesla neierodas uz iepriekš noteiktajiem zemes kadastrālās uzmērīšanas darbiem apvidū vai nenodrošina mērnieka piekļūšanu uzmērāmajam objektam vai drošību objektā, zemes lietotājs nav nostiprinājis robežzīmes, atjaunojis vai izveidojis kupicas, atjaunojis vai ierīkojis vizūrstīgas, ierīkojis robežstīgas vai likvidējis robežzīmes, kas atzītas par likvidējamām, zemes lietotājs iesniedzis sertificēšanas institūcijā iesniegumu (sūdzību) par mērnieka profesionālo darbību, ja bija iebildis par zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu atbilstību normatīvajos aktos zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā noteiktajām prasībām, atsakoties parakstīt zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentus, zemes lietotājs neparaksta normatīvajos aktos zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā noteiktos dokumentus, ja sertificēšanas institūcija, izskatot zemes lietotāja iesniegumu (sūdzību) par mērnieka profesionālo darbību, nav konstatējusi mērnieka profesionālās darbības pārkāpumus, zemes lietotājs neiesniedz mērniekam no vietējās pašvaldības iegūstamos zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu pabeigšanai nepieciešamos normatīvajos aktos zemes reformas jomā noteiktos dokumentus (piemēram, lēmums par zemes platības precizēšanu, lēmums par zemes vienības sadali, atsevišķa zemesgabala izveidošanu) vai zemes lietotājs nav veicis citus normatīvajos aktos zemes reformas vai zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā zemes lietotājam noteiktos pienākumus, līdz ar to nav iespējams pabeigt iesāktos zemes kadastrālās uzmērīšanas darbus.

¹⁹ Zemes lietotājs Dienestā iesniedz parakstītu apliecinājumu par zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu izpildi vai rakstisku lūgumu pagarināt tā iesniegšanas termiņu, norādot pagarinājuma iemeslu (tai skaitā tiesvedības numuru, ja pagarinājuma iemels ir ierosināta tiesvedība) un datumu, līdz kuram lūdz pagarināt apliecinājuma iesniegšanas termiņu: 45 kalendāra dienu laikā pēc paziņojuma saņemšanas (...).

Savukārt, pamatojoties uz Noteikumu Nr.60 26.1.,²⁰ 26.2.,²¹ 26.4.,²² 26.8.²³ un 26.10.apakšpunktiem²⁴ no Saraksta 2025.gadā izslēgtas 27 zemes vienības, iekļaujot attiecīgo informāciju ikmēneša sagatavotajos aktos par Sarakstā veikto datu aktualizāciju, tai skaitā:

- 3 zemes vienības – sakarā ar zemes lietotāja iesniegto iesniegumu izslēgt zemes vienību no Saraksta;
- 4 zemes vienības – zemes lietotāja pašu finansētajiem zemes kadastrālās uzmērīšanas darbiem;
- 2 zemes vienības – sakarā ar to, ka neviens no zemes lietotājiem, kuriem bija paziņots par valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu zemes vienības uzmērīšanai ar publikāciju oficiālajā izdevumā "Latvijas vēstnesis", 90 dienu laikā neiesniedza Dienestā parakstītu apliecinājumu vai iesniegumu pagarināt apliecinājuma iesniegšanas termiņu;
- 16 zemes vienības – sakarā ar to, ka neviens no Sarakstā esošo mirušo zemes lietotāju mantiniekiem neatsaucās uz Dienesta aicinājumu oficiālajā publikācijā "Latvijas vēstnesis" veikt Noteikumu Nr.60 13.punktā²⁵ noteiktās darbības;
- 1 zemes vienība – sakarā ar to, ka zemes lietotājs vai to mantinieks 6 mēnešu laikā no Dienesta aicinājuma oficiālajā izdevumā "Latvijas vēstnesis" neiesniedza Dienestā dokumentus, kas apliecina īpašuma tiesības un radniecību ar bijušo zemes īpašnieku, un nav informējis Dienestu par ierosinātu tiesvedību.

Procentuālais 2025.gadā no Saraksta izslēgto zemes vienību skaits sadalījumā pa attiecīgajiem pamatojumiem parādīts 5.attēlā.

²⁰ ja zemes lietotājs vai visi koplietotāji (zemes koplietošanas gadījumā), kuriem ir tiesības uz zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem, ir iesnieguši iesniegumu ar lūgumu izslēgt zemes vienību no Saraksta;

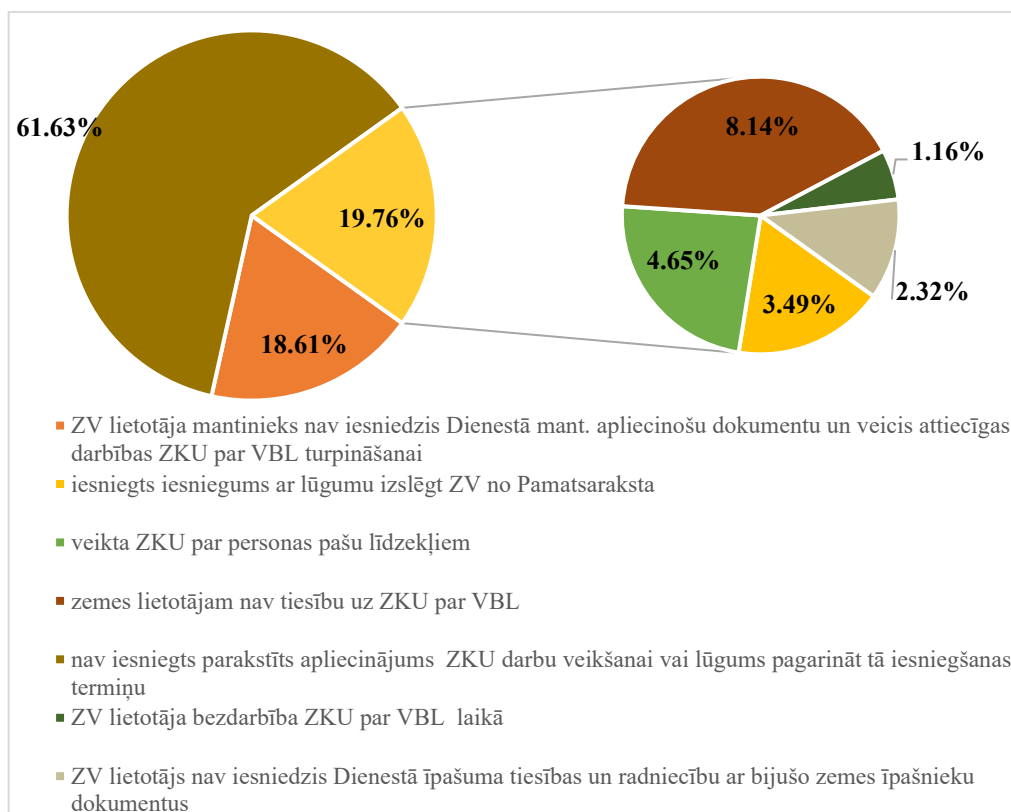
²¹ ja zemes lietotājs ir veicis zemes vienības robežu ierādīšanu vai uzmērīšanu par saviem līdzekļiem un atbilstoši zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentiem kadastra dati aktualizēti Kadastra informācijas sistēmā;

²² ja neviens no zemes lietotājiem šo noteikumu 30. vai 30.1 punktā minētajā termiņā vai pagarinātajā iesniegšanas termiņā nav iesniedzis Dienestā parakstītu apliecinājumu par zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu izpildi (2. pielikums);

²³ ja mantinieks nav iesniedzis Dienestā mantojumu apliecinājošu dokumentu un iesniegumu ar lūgumu turpināt zemes kadastrālo uzmērīšanu, kā arī nav ierosinājis datu aktualizāciju Kadastra informācijas sistēmā par zemes lietotāju šo noteikumu 26.2 punktā minētajā termiņā vai nav iesniedzis lūgumu pagarināt dokumentu iesniegšanas termiņu šo noteikumu 26.3 punktā minētajā gadījumā;

²⁴ ja Sarakstā iekļautās zemes vienības lietotājs vai tā mantinieks šo noteikumu 26.⁴ un 26.⁵ punktā minētajā termiņā un kārtībā nav iesniedzis Dienestā dokumentus, kas apliecina īpašuma tiesības un radniecību ar bijušo zemes īpašnieku, kuram 1940.gada 21.jūlijā piederēja zemes īpašums Latvijas Republikā, vai nav informējis Dienestu par ierosinātu tiesvedību;

²⁵ Ja zemes lietotājs, kura zemes vienība iekļauta Sarakstā, ir miris, mantinieks, kurš atbilst šo noteikumu 1. punktā minētajiem nosacījumiem, iesniedz Dienestā mantojumu apliecinājošu dokumentu un iesniegumu ar lūgumu turpināt zemes vienības kadastrālo uzmērīšanu, kā arī ierosina datu aktualizāciju Kadastra informācijas sistēmā par zemes lietotāju. Ja dati par zemes lietotāju ir aktualizēti Kadastra informācijas sistēmā, zemi uzmēra, nemainot zemes kadastrālās uzmērīšanas secību Sarakstā.

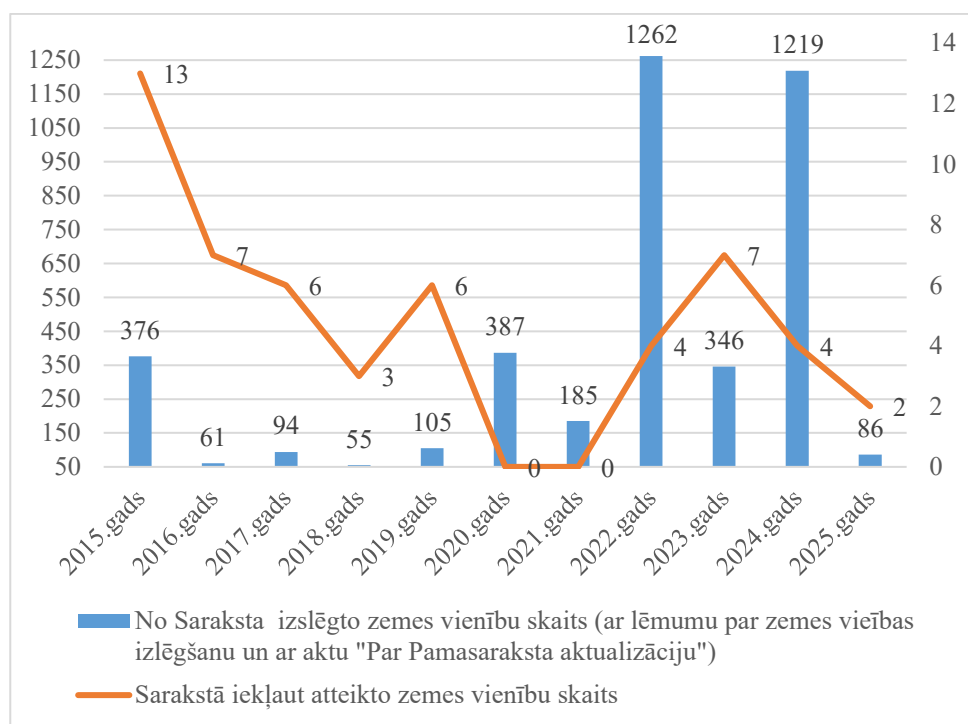

5.att. 2025.gadā no Saraksta izslēgto zemes vienību (ZV) procentuālais pamatojumu sadalījums

Kā redzams 5.attēlā, 2025.gadā no Saraksta izslēgto zemes vienību sadalījums pa zemes vienību izslēgšanās pamatojumiem liecina, ka zemes vienību izslēgšana no Saraksta pārsvarā saistīta ar zemes lietotāju bezdarbību un Noteikumos Nr.60 noteikto pienākumu neizpildi. Lielāko īpatsvaru veido gadījumi, kad zemes lietotāji Noteikumu Nr.60 30. punktā noteiktajā termiņā nav iesnieguši parakstītu apliecinājumu vai iesniegumu ar lūgumu pagarināt tā iesniegšanas termiņu.

Būtiska daļa zemes vienību no Saraksta izslēgta arī tā iemesla dēļ, ka to zemes lietotāja mantinieki nav atsaukušies uz Dienesta aicinājumiem, kas publicēti oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis", tostarp nav veikuši Noteikumu Nr.60 13.punktā²⁶ noteiktās darbības.

²⁶ Ja zemes lietotājs, kura zemes vienība iekļauta Sarakstā, ir miris, mantinieks, kurš atbilst šo noteikumu 1.punktā minētajiem nosacījumiem, iesniedz Dienestā mantojumu apliecināšu dokumentu un iesniegumu ar lūgumu turpināt zemes vienības kadastrālo uzmērīšanu, kā arī ierosina datu aktualizāciju Kadastra informācijas sistēmā par zemes lietotāju. Ja dati par zemes lietotāju ir aktualizēti Kadastra informācijas sistēmā, zemi uzmēra, nemainot zemes kadastrālās uzmērīšanas secību Sarakstā.

6.att. No Saraksta izslēgto un Sarakstā iekļaut atteikto zemes vienību skaits no 2015.gada līdz 2025.gadam

Būtisks Saraksta izslēgto zemes vienību skaita pieaugums redzams 2022.gadā un 2024.gadā, kas saistāms ar intensīvāku Sarakstā esošo zemes vienību izvērtēšanu piesaistot papildus resursus un zemes Noteikumu Nr.60 grozījumiem²⁷, kas veicina ātrāku Sarakstā iekļauto zemes vienību kadastrālās uzmērīšanas pabeigšanu un procesa pilnveidošanu, konkretizējot zemes lietotāja pienākumus zemes kadastrālās uzmērīšanas nodrošināšanā un Dienesta rīcību gadījumos, kad zemes lietotājs savus pienākumus neveic.

Lēmumu par atteikumu iekļaut zemes vienības Sarakstā Dienesta amatpersona pieņem Noteikumu Nr.60 24.punktā²⁸ noteiktajos gadījumos, tai skaitā, ja zemes lietotājs nokavējis iesnieguma ar lūgumu veikt zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem iesniegšanas termiņu, ja zemes lietotājam nav tiesību uz zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem, vai gadījumā, ja zemes lietotājs lūdzis iekļaut zemes vienību Sarakstā, kas no Saraksta bijusi izslēgta, pieņemot administratīvo aktu. 2025.gadā atteikts iekļaut Sarakstā 2 zemes vienības, Mērniecības un zemes pārvaldības veicināšanas departamenta direktorei pieņemot 2 lēmumus par atteikumu iekļaut zemes vienības Sarakstā sakarā ar to, ka zemes lietotāji neatbilst Noteikumu Nr.60 1.punktā²⁹ noteiktajam personu lokam.

²⁷ 2024.gada 17.maijā Ministru kabineta 2024.gada 14.maija noteikumi Nr.293 "Grozījumi Ministru kabineta 2012.gada 17.janvāra noteikumos Nr.60 "Kārtība, kādā veic zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem""

²⁸ Dienesta amatpersona pieņem lēmumu par atteikumu iekļaut iesniegumā norādīto zemes vienību Sarakstā, ja: zemes lietotājam saskaņā ar zemes reformas jomu regulējošajiem normatīvajiem aktiem nav tiesību uz zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem; nav ievērots šo noteikumu 15.punktā minētais termiņš; zemes lietotājs nav iesniedzis vai uzrādījis dokumentus, kas ir pieprasīti atbilstoši šo noteikumu 21.punktā minētajiem nosacījumiem; zemes lietotājs ir veicis zemes kadastrālo uzmērīšanu par saviem līdzekļiem un atbilstoši zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentiem kadastra dati aktualizēti Kadastra informācijas sistēmā vai zemes vienība ir izslēgta no Saraksta.

²⁹ Noteikumi nosaka kārtību un secību, kādā izskatāmi iesniegumi un tiek veikta zemes kadastrālā uzmērīšana par valsts budžeta līdzekļiem, ja tā saistīta ar zemes īpašuma tiesību atjaunošanu vai zemes īpašuma kompensēšanu ar līdzvērtīgu zemi bijušajiem zemes īpašniekiem, kuriem 1940.gada 21.jūlijā piederēja zemes īpašums Latvijas Republikā, un viņus pārdzīvojušiem laulātajiem, bērniem un mazbērniem, politiski represētajiem un 1.grupas invalīdiem.

4. INFORMĀCIJA PAR ZEMES KADASTRĀLĀS UZMĒRĪŠANAS PAR VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻIEM GAITU UN IZLIETOTAJIEM FINANŠU LĪDZEKĻIEM

Līdz 2024.gada beigām zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem veica 8 pakalpojumu izpildītāji, kuru līgumu izpildes termiņi beidzās 2024.gada beigās, 2025.gadā pirmajā pusgadā.

Tā kā Saraksta bija vēl zemes vienības, kurām organizējama zemes kadastrālā uzmērīšana, 2024.gadā tika organizēts atklāts iepirkuma konkurss "Zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumi par valsts budžeta līdzekļiem" (iepirkuma identifikācijas Nr. VZD 2024/06/P).

Tā rezultātā 2024.gada 26.novembrī noslēgts viens līgums Nr.6-09/55 "Par zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumiem par valsts budžeta līdzekļiem" ar SIA "GEO Latgale" (turpmāk – Līgums).

Līgums noslēgts uz trīs gadiem par kopējo līgumcenu 207 000 euro (250 470 euro ar PVN). Līguma ietvaros SIA "GEO Latgale" 2025.gadā uzmērīja 75 zemes vienības un 1 zemes vienība, kurai uzmērīšanas darbi bija uzsākti, bet zemes lietotāja bezdarbības dēļ tika pieņemts lēmums ar atteikumu turpināt zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem. Tādejādi kopējas izmaksas par saņemtiem pakalpojumiem Līguma ietvaros 2025.gadā ir 47 492,20 euro bez PVN (57 465,56 euro ar PVN).

Uz zemes vienību uzmērīto par valsts budžeta līdzekļiem skaitu ietekmēja zemes lietotāju zemā atsaucība iesaistīties kadastrālajā uzmērīšanā, kā arī tas, ka daļa no zemes koplietotājiem neatbilst Noteikumu Nr.60 1.punktā³⁰ noteiktām personu lokam, līdz ar to kadastrālās uzmērīšanas izmaksas daļēji bija jāsedz no pašu līdzekļiem.

Vienlaikus norādāms, ka 14 zemes vienībām, kuru kadastrālās uzmērīšanas darbi tika pārtraukti 2023.gadā un 2024.gadā, tie tika pabeigti 2025.gadā. Samaksa par pakalpojuma izpildi minētajam zemes vienību skaitam veikta saskaņā ar:

1) 2022.gadā noslēgtajiem līgumiem "Par zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumiem" ar:

- SIA "Latvijasmernieks.lv" (2022.gada 9. decembra līgums Nr.6-09/51);
- SIA "Baltex group" (2022.gada 20.decembra līgums Nr.6-09/52);
- SIA "MKM GEO" (2022.gada 27.decembra līgums Nr.6-09/56);

2) 2023.gadā noslēgtajiem līgumiem "Par zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem likuma "Par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos 22.panta pirmajā daļā un likuma "Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 18.panta pirmajā daļā minētajām personām"" ar:

- SIA "Latīpašums–mērniecības birojs" (2023.gada 22.augusta līgums Nr.6-09/37);
- SIA "GEO Latgale" (2023.gada 30.augusta līgums Nr.6-09/38);
- SIA "MKM GEO" (2023.gada 4.septembra līgums Nr.6-09/39).

Kopējā summa par 2023.gadā un 2024.gadā iesāktajiem un 2025.gadā pabeigtajiem zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojuma izpildes darbiem sastādīja 7 859,99 euro bez PVN (9 510,58 euro ar PVN).

³⁰ Noteikumi nosaka kārtību un secību, kādā izskatāmi iesniegumi un tiek veikta zemes kadastrālā uzmērīšana par valsts budžeta līdzekļiem, ja tā saistīta ar zemes īpašuma tiesību atjaunošanu vai zemes īpašuma kompensēšanu ar līdzvērtīgu zemi bijušajiem zemes īpašniekiem, kuriem 1940.gada 21.jūlijā piederēja zemes īpašums Latvijas Republikā, un viņus pārdzīvojušiem laulātajiem, bērniem un mazbērniem, politiski represētajiem un 1.grupas invalīdiem.